

Izabela Szwed

ORCID: 0000-0002-5105-0361

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Program formacji ewangelizatorów w Szkole Ewangelizacji Świętego Andrzeja

Kościół od samego początku swego istnienia koncentruje się na ewangelizacji jako misji powierzonej mu przez Jezusa, który mówił: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk 16, 15). Realizacja tego wyzwania odbywa się w Kościele, który ze swej natury jest misyjny. Papież Benedykt XVI często podkreślał podczas swojego pontyfikatu: „Kościół istnieje, aby ewangelizować”¹ i nie jest to opcja, lecz właściwe powołanie Ludu Bożego. Nadrzędną zaś sprawą jest nieustanna autoewangelizacja, czyli najpierw ewangelizacja *ad intra*, aby Kościół mógł wyjść do wszystkich z ewangelizacją *ad extra*.

Mówiąc o nowej ewangelizacji, należy zauważyć ogromną potrzebę nowych ewangelizatorów, którzy przyjęli kerygmat, a życie ich zostało odnowione w Chrystusie². Istotne jest, aby nowy ewangelizator, zanim przystąpi do misji powierzonej przez Boga, najpierw sam został zewangelizowany. Decydującą rolę ma tutaj doświadczenie bezinteresownej miłości Boga Ojca, który kocha za darmo i nigdy z nikogo nie rezygnuje, nie męczy się przebaczeniem i nieustannie wyczekuje na powrót swoich synów i córek. Konieczne jest również, aby ewangelizator doświadczył osobistego spotkania ze Zmartwychwstałym Jezusem, pogłębiając przez to refleksję nad ofiarną miłością Zbawiciela, który

---

¹ Benedykt XVI, *Homilia podczas Mszy św. na rozpoczęcie Synodu Biskupów*, „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 33 (2012) nr 11 (347), s. 17.

² J. H. Prado Flores, *Nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji*, Poznań 2013, s. 47.

życie oddaje, aby każdy mógł żyć, dochodząc do poznania Pana, który nie potępia, nie gardzi, lecz pochyla się z miłością nad każdą ludzką słabością, aby ją uzdrowić, dając prawdziwą wolność. Jezus powołuje do misji, nie jak najemców, ale jak przyjaciół i braci. Posłał Ducha Świętego, dał dary i charyzmaty, aby budować wspólnotę Kościoła. Wszystko po to, by Dobra Nowina o zbawieniu dotarła aż po krańce świata.

Uwzględniając tę potrzebę, konieczne jest posiadanie określonego programu formacji, dzięki któremu misyjność Kościoła może być kontynuowana w sposób ciągły i usystematyzowany. W związku z dość dużą liczbą propozycji należy wybrać metody oparte na Magisterium Kościoła, a zarazem skuteczne i przynoszące wymierne efekty.

Celem tego artykułu jest próba ukazania programu formacji ewangelizatorów w Szkole Ewangelizacji Świętego Andrzeja jako jednej z odpowiedzi na wezwanie Kościoła do nowej ewangelizacji. Charakterystyczną cechą programu jest konkretna wizja i strategia oraz otwartość na znaki czasu, niezwykle dynamizm i skuteczność. W ciągu ostatnich lat wciąż wzrasta liczba Szkół Nowej Ewangelizacji, które swą misję pełnią dzięki udziałowi w międzynarodowym projekcie Szkół Ewangelizacji Świętego Andrzeja. Co za tym idzie, wzrasta również liczba uczestników kursów stanowiących poszczególne etapy formacji, do kilkudziesięciu tysięcy rocznie. Istnieją również propozycje, aby program ten był ubogaceniem formacji seminaryjnej oraz kapłańskiej³. W związku z powyższym oraz biorąc pod uwagę fakt, że istnieje niewiele publikacji związanych z tym tematem, podjęcie go pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy faktycznie proponowany program jest narzędziem, dzięki któremu możliwa jest skuteczna i na szeroką skalę formacja ewangelizatorów.

Przedstawienie tego problemu wymagało analizy wielu dokumentów Kościoła, nauczania papieskiego oraz dokumentów i publikacji związanych z projektem pastoralnym Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja, aby uporządkować ich treści i zespolic w jeden systematyczny wykład. Ogromna liczba dokumentów Kościoła dotycząca tejże problematyki nie pozwoliła na dotarcie do wszystkich, przymuszając niejako do wykorzystania tylko najważniejszych. Do właściwego zapoznania z przedstawioną tematyką konieczna jest znajomość Magisterium Kościoła oraz historii powstania i formowania się projektu. W celu zebrania materiału w postaci podręczników do poszczególnych kursów oraz dokumentów szkoły pomocna była wizyta w Biurze Krajowym SESa, które

³ W. Mleczek, *Nauka i świętość. Formacja kapłańska w myśli i działalności Zmartwychwstańców*, Kraków 2014, s. 406–407.

jest jedynym wydawcą tych publikacji w Polsce. Dzięki udostępnieniu przez krajowe biuro materiałów źródłowych dotyczących Programu pastoralnego możliwa była ich analiza. Materiałem badawczym jest tu więc zestaw tekstów uwzględniony w Bibliografii. Za główną metodę badawczą przyjęto metodę analizy językowej i analizy treści, przy czym ta druga okazała się szczególnie pożyteczna. Podjęta została analiza całej wizji, metodologii oraz strategii Programu pastoralnego Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja. Uwzględniono jego rolę i troskę o podejmowanie wyzwań nowej ewangelizacji.

Czym jest Szkoła Ewangelizacji Świętego Andrzeja?

Aby móc zrozumieć, czym jest Szkoła Ewangelizacji Świętego Andrzeja⁴ z Meksyku, najpierw należy powiedzieć, czym nie jest: zatem nie jest miejscem ani budynkiem, nie jest również ruchem, ani zarządem czy grupą ludzi prowadzących kursy z Programu Formacji dla celów zarobkowych⁵. To projekt pastoralny, w oparciu o który od 38 lat formowani są „nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji trzeciego tysiąclecia”⁶, powstały jako odpowiedź na wezwanie Jezusa Chrystusa: „Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu!” (Mk 16, 15) oraz papieża Jana Pawła II, który nawoływał i zachęcał do nowej ewangelizacji⁷. Projekt inspirowany jest zwłaszcza słowami Ojca Świętego, które padły podczas pielgrzymki do Ameryki Południowej z okazji 500-lecia ewangelizacji tego kontynentu. Papież spotkał się 9 marca 1983 roku na Haiti z Radą Konferencji Episkopatów Ameryki Łacińskiej (CELAM), do której wygłosił apel o podjęcie dzieła nowej ewangelizacji. Nowej w zapale, w swych metodach, w swym wyrazie⁸.

Słowa te stały się wielką inspiracją i wyzwaniem dla twórcy José H. Prado Floresa z Guadalajary w Meksyku. Jak sam pisze: „przez pojęcie szkoły nie należy rozumieć jakiegoś miejsca, ale atmosferę, w której się żyje na podobieństwo Ciała Chrystusa: zjednoczeni w jednym Duchu, służąc sobie nawzajem swoimi charyzmatami i posługami ku zbudowaniu Ciała Chrystusa (Ef 4, 10–13)”⁹.

---

⁴ Szkoła Ewangelizacji Świętego Andrzeja w dalszej części pracy będzie zwana SESA – skrót utworzony z pierwszych liter nazwy własnej.

⁵ Por. J. H. Prado Flores, *Logistyka międzynarodowa*, Stryszawa 2014, s. 17.

⁶ J. H. Prado Flores, *Projekt pastoralny Szkoły Świętego Andrzeja*, Stryszawa 2008, s. 4.

⁷ J. H. Prado Flores, *Projekt pastoralny Szkoły Świętego Andrzeja*, dz. cyt., s. 4.

⁸ A. Lewek, *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II*, Katowice 1995, s. 41.

⁹ J. H. Prado Flores, *Sekret Pawła: zawodnik Jezusa Chrystusa*, Łódź 1996, s. 128.

José H. Prado Flores inspirator Szkoły

José H. Prado Flores, świecki ewangelizator, mąż i ojciec czwórki dzieci, teolog, biblista zwany też Pepe Prado, urodził się w Mexico City 16 maja 1947 roku. Jak sam wspomina, od zawsze był człowiekiem religijnym, ale żył raczej według prawa, a nie według Ducha Świętego. To dyrektor i założyciel SESA, autor 49 książek o ewangelizacji i odnowie w Duchu Świętym, tłumaczonych na 26 języków; artykułów w czasopismach i publikacji w 15 krajach¹⁰. Swoje doświadczenie ewangelizacyjne i duchowe streścił w trzech pozycjach: *Jezus żyje*, *Jezus jest Mesjaszem*, *Dokoła świata bez walizki*, które stworzył wraz z Emilienem Tardifem. W języku polskim również ukazało się wiele publikacji¹¹, a większość z jego książek jest dostępna także w wersji elektronicznej. Jest też laureatem wielu nagród. Między innymi w 1998 roku otrzymał nagrodę dziennikarską przyznaną przez The Catholic Press Association w USA. W październiku 2012 roku na zaproszenie papieża Benedykta XVI wziął udział w Synodzie Biskupów w Watykanie jako audytor. To także znakomity kaznodzieja, głoszący w 58 krajach na 5 kontynentach dla osób świeckich, zaś dla kapłanów przeprowadzający rekolekcje. Dotychczas odbyły się one w 17 krajach¹². Jak widać, charyzmatyczna postać założyciela, jego pasja głoszenia Jezusa Zmartwychwstałego z wielką mocą (por. Dz 4, 33) miała i w dalszym ciągu ma ogromny wpływ na powstanie i kształtowanie się Szkoły Ewangelizacji.

¹⁰ <http://evangelizacion.net/wp/curriculum-vitae/> (18.04.2018).

¹¹ Publikacje J. H. Prado Flores w języku polskim: *Formacja uczniów*, Łódź 1992; *Jak ewangelizować ochrzczonych*, Łódź 1993; *Mojżesz: poza pustynię*, Wrocław–Kraków 1994; *Jezus jest Mesjaszem*, Łódź 1995 (wraz z Emilienem Tardifem); *Dookoła świata bez walizki*, Łódź–Warszawa 1995 (wraz z Emilienem Tardifem); *Sekret Pawła: zawodnik Jezusa Chrystusa*, Łódź 1996; *Jezus Chrystus uzdrowiciel mojej osoby*, Łódź 1997 (wraz z Thomasem Forrestem); *Rybacy ludzi: kapłani i świeccy w nowej ewangelizacji*, Gdańsk–Toruń 1997; *Jak głosić Jezusa*, Kielce 1999 (wraz z Salvadorem Gomezem); *Jezus żyje*, Łódź 2001 (wraz z Emilienem Tardifem); *Urzekająca śmierć Jezusa*, Kielce 2006 (wraz z Ângelą M. Chineze); *Effata! Otwórz się!*, Kielce 2007 (wraz z Ângelą M. Chineze); *W ogniu miłości: dookoła świata bez walizki*, Kraków 2009 (wraz z Emilienem Tardifem); *Nowi ewangelizatorzy dla nowej ewangelizacji*, Poznań 2013; *Dlaczego Bóg nie uzdrawia swoich przyjaciół?*, Poznań 2014; *Uzdrowienie nad sadzawką Siloam*, Poznań 2015; *Szymon Piotr: uczeń-misjonarz*, Poznań 2015; *Idźcie i ewangelizujcie ochrzczonych*, Poznań 2016.

¹² <http://evangelizacion.net/wp/curriculum-vitae/> (18.04.2018).

Program formacji

Podstawowym narzędziem ewangelizacyjnym oraz formacyjnym w SESA są rekolekcje zwane kursami. Stanowią one pewną całość dzięki wzajemnemu powiązaniu, i tak tworzą program. Ich podstawowym założeniem jest stwierdzenie, „że ewangelizator, zanim pójdzie głosić Dobrą Nowinę, potrzebuje doświadczenia osobistego spotkania z Chrystusem Zmartwychwstałym i osobistego doświadczenia Pięćdziesiątnicy, narzędzi do ewangelizacji oraz posłania”¹³. José H. Prado Flores jest autorem większości z nich. Każdy kurs jest prowadzony w taki sposób, do którego wzywał Jan Paweł II, aby był nowy w zapale, metodzie, sposobie i środkach przekazu¹⁴. Cały program formacyjny składa się z 21 rekolekcji zwanych kursami, podzielonych na trzy etapy.

Program formacyjny I etapu

I etap formacyjny Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja składa się z siedmiu kursów noszących nazwy: Nowe życie, Emaus, Jan, Jezus w 4 Ewangeliach, Historia zbawienia, Mojżesz, Błogosławieni. Na tym etapie treści kursów odnoszą się do podstaw życia chrześcijańskiego. Jest to moment ewangelizacji wprowadzający w dojrzałe życie z Bogiem i w Bogu. Wszystkie są ze sobą powiązane i stanowią program formacji jako cykl następujących po sobie kolejnych elementów¹⁵. Ich celem nie jest formowanie specjalistów od teologii, lecz formacja ewangelizatorów, którzy w sposób prosty będą się dzielić Ewangelią, formując kolejnych nowych ewangelizatorów¹⁶.

Ekipa osób prowadzących kursy staje przed uczestnikami jako świadkowie, a nie jako nauczyciele czy wykładowcy. Każde głoszenie zawiera też osobiste świadectwo życia głoszącego¹⁷. Podczas kursów wymiar teoretyczny, tj. treści, oraz praktyczny, tj. działania aktywizujące, dynamiki, zabiegi

---

¹³ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, w: *Nowa ewangelizacja wyzwaniem dla Kościoła w Polsce*, red. B. Biela, Katowice 2011, s. 453.

¹⁴ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 453.

¹⁵ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 453.

¹⁶ M. Widenka, *Fenomen katolickich kerygmatycznych szkół nowej ewangelizacji*, „*Studia Pastoralne*” 6 (2010), s. 280.

¹⁷ M. Widenka, *Fenomen katolickich kerygmatycznych szkół nowej ewangelizacji*, dz. cyt., s. 280.

dydaktyczno-pedagogiczne, formy pracy uczestników – uzupełniają się wzajemnie. Uczestnicy „są podzieleni na grupy, w których prowadzą i przygotowują część wspólnych modlitw, przygotowują Eucharystię, prowadzą zajęcia aktywizujące dla całej grupy, przygotowują podsumowania treści przedstawionych wcześniej na kursie, przez co są współtwórcami, a nie tylko odbiorcami kursu”¹⁸. Najważniejszym punktem i szczytem każdego dnia jest Eucharystia, wspólnie przygotowana i przeżywana¹⁹.

Realizując ten etap programu formacji, mamy do czynienia z pierwszą i podstawową ewangelizacją. Wychodzi ona od ogłoszenia kerygmatu, który daje życie, poprzez uznanie własnej słabości i prowadzi do przyjęcia Jezusa jako jedyne Zbawiciela, ogłaszając Go Panem każdej dziedziny życia. Chodzi tu także o to, aby dzięki Duchowi Świętemu włączyć się we wspólnotę Kościoła, przez poznanie i rozkochanie się w Jezusie–Słowie, przyjęcie postawy umiłowanego ucznia Pana. Odtąd rozpoczyna się dynamiczny proces wzrastania do dojrzałości chrześcijańskiej poprzez poznanie Jezusa w czterech Ewangeliach, aby odkryć, że główna historia Biblii, historia zbawienia jest osobistą historią życia każdego uczestnika. Przywołana sylwetka Mojżesza pokazuje, że słabości osób powołanych do głoszenia słowa Bożego nie są dla Boga przeszkodą. Kończący ten etap kurs Błogosławieni daje konkretne wskazówki, jak wytrwać i jak szukać szczęścia, kontemplując i żyjąc ośmioma błogosławieństwami.

Program formacyjny II etapu

Druga część programu formacyjnego Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja określana jest mianem etapu wzrostu, gdyż dotyczy formacji ewangelizatorów. Jest to etap uzdalniania do pełnienia misji głoszenia Ewangelii, czyli czynnej odpowiedzi na nakaz Jezusa²⁰. Uczy ona, jak ewangelizować. W jej skład wchodzi następujące kursy: Paweł, Dynamis, Tymoteusz, Sekret Pawła, Apollos, Damaszek oraz Maryja. Na tym etapie formacji wyżej wymienione kursy realizują potrzebę formacji duchowej, ponieważ „ewangelizować może tylko ten, kto sam poddał i poddaje się ewangelizacji, kto jest gotów dać się odnowić duchowo przez spotkanie i życiowe zjednoczenie z Jezusem Chrystusem.

¹⁸ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 455.

¹⁹ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 455.

²⁰ Por. B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 459.

Może przekazywać wiarę, tak jak daje nam o tym świadectwo apostoł Paweł: «Uwierzyłem, dlatego przemówiłem» (2 Kor 4, 13)²¹.

Jezus otrzymał od Ojca misję zbawienia wszystkich ludzi po wszystkie czasy. Dla realizacji tego celu „uformował swoich uczniów i uzdolnił dwunastu apostołów do uczestnictwa w misji, która Jemu została powierzona, pomnażając tym samym swoją obecność. [...] «Jak Ojciec mnie posłał, tak i ja was posyłam» (J 20, 21). Jeśli misja Jezusa polega na tym, by być Bożym zbawieniem dla ludzi, uczniowie – apostołowie nie są niczym innym, jak kanałami, przez które przepływa to zbawienie. Nasza misja to rozszerzanie w czasie i przestrzeni dzieła Jezusa Chrystusa²². Żyjąc Ewangelią, uczeń upodabnia się do Jezusa w każdej dziedzinie swojego życia. „Bycie uczniem” według autora kursu to kluczowe pojęcie formacyjne i absolutny wymóg, by stać się ewangelizatorem²³. Jest to tak „ważne, że można postawić znak równości pomiędzy stwierdzeniami: życie Ewangelią = bycie uczniem Jezusa = formowanie kolejnych uczniów, będących mistrzami dla następnych²⁴.

W związku z powyższym w projekcie SESA istnieje założenie, aby uczestników swych rekolekcji uczynić uczniami Jezusa po to, by formować ich do ewangelizacji w praktyce. Jednym z podstawowych warunków jest to, by sam ewangelizator posiadał doświadczenie zbawienia, gdyż, jak napisał papież Franciszek: „Pierwszą motywacją do ewangelizacji jest miłość Jezusa, jaką przyjęliśmy, doświadczenie bycia zbawionym przez Niego, skłaniające nas, by Go jeszcze bardziej kochać²⁵. Konieczne jest, aby taki ewangelizator żył Ewangelią, równocześnie będąc dla Niej gorliwy. Jednakże powinien on posiadać też umiejętność dostosowania sposobu głoszenia do rozmówcy. Jest to odpowiedź na wezwanie: „nie należy myśleć, że ewangeliczne przesłanie przekazywane jest przy pomocy stałych określonych formuł albo w precyzyjnych słowach, wyrażających treści absolutnie niezmiennie. Przekazywane jest ono w tak różnych formach, że byłoby rzeczą niemożliwą opisać je lub

---

²¹ Synod Biskupów, XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne, *Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej. Lineamenta*, Watykan 2011, nr 22, http://www.vatican.va/roman_curia/synod/documents/rc_synod_doc_20110202_lineamenta-xiii-assembly_pl.html (16.05.2018).

²² J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 92.

²³ J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 19.

²⁴ P. Spyra, *Formacja ewangelizatorów w Międzynarodowej Szkole Ewangelizacji św. Andrzeja*, Lublin 2016, s. 55.

²⁵ Franciszek, Adhortacja apostolska *Evangelii gaudium* [dalej: EG], nr 264, https://w2.vatican.va/content/dam/francesco/pdf/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione_ap_20131124_evangelii-gaudium_pl.pdf (16.05.2018).

skatalogować [...]. Ostatecznie powinno się dążyć do tego, żeby przepowiadanie Ewangelii, wyrażonej w kategoriach właściwych dla kultury, gdzie jest ona głoszona, prowadziło do nowej syntezy z tą kulturą²⁶.

Podsumowując, program formacyjny drugiego etapu w Szkole Ewangelizacji Świętego Andrzeja, to propozycja dla tych wszystkich, którzy pragną poznać metody, środki i narzędzia do skutecznej ewangelizacji. Już podczas pierwszego kursu Paweł uczestnicy dostają rzetelną wiedzę, ale równocześnie sami doświadczają osobistej formacji. Kolejnym krokiem jest poznanie i otwarcie się na Ducha Świętego, aby ewangelizować z Jego pomocą i w Jego mocy. Podczas kursu Tymoteusz uczestnik poznaje Pismo Święte, dowiaduje się o Jego roli w głoszeniu oraz poznaje techniki pomocne przy zapamiętywaniu wersetów, aby osoby, którym będzie głoszone słowo Boże, mogły doświadczyć, że jest ono żywe i skuteczne. O tym, jak formować następców i jaki był sekret tak skutecznej ewangelizacji św. Pawła, uczestnicy dowiadują się na kursie Sekret Pawła²⁷. Sposoby formułowania wystąpień, konferencji, a nawet kazań, wraz z praktycznym schematem, omawiane są podczas kursu Apollos. Dla tych zaś ewangelizatorów, którzy stracili pierwszą gorliwość lub jej jeszcze nie odkryli, przygotowany jest kurs, gdzie mogą, tak jak św. Paweł, przeżyć swoje doświadczenie spotkania Jezusa pod Damaszkiem²⁸. Kończący ten etap kurs Maryja jest w rzeczywistości jego koroną, listem Chrystusa, wzorem do naśladowania w ewangelizacji i oddaniu Bożemu powołaniu²⁹.

Program formacyjny III etapu

Program formacyjny trzeciego etapu zamyka cały program formacji Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja. Treści w nim zawarte dotyczą sposobów formacji oraz szkoleń nowych ewangelizatorów. Jak dwa poprzednie, składa się on z bloku opracowanych siedmiu kursów, noszących nazwy: Maranatha, Piotr, Wstęp do Biblii, Łukasz, Teologia biblijna, Rzeka życia oraz Jetro.

²⁶ EG 129.

²⁷ Por. *Opis wybranych kursów SESA. Sekret Pawła*, <http://www.galilea.pl/sne/opis-kursow> (16.05.2018).

²⁸ Por. *Opis wybranych kursów SESA. Sekret Pawła*, <http://www.galilea.pl/sne/opis-kursow> (16.05.2018).

²⁹ P. Spyra, *Formacja ewangelizatorów w Międzynarodowej Szkole Ewangelizacji św. Andrzeja*, dz. cyt., s. 291.

Jak zostało już ukazane w poprzednich etapach, również i tu formacja indywidualna jawi się jako droga rozwoju duchowego. Fundamentem jest „metodologia Jezusa”, czyli sposób, w jaki Jezus sam kształtował swoich uczniów³⁰. Według założyciela SESA Jezus dziś używa tych samych metod, formując swoich uczniów. Poznanie drogi formacji i jej kolejnych etapów ukazuje uczestnikom sposób, w jaki Jezus formował apostołów oraz w jaki sposób formowali następców Jego uczniowie. Uczniowie ci na pewnym etapie formacji odkrywają, że żyjąc na co dzień Ewangelią oraz przyjmując formację jak uczeń Jezusa, są powołani do misji, aby razem z Nim nie tylko ewangelizować, ale formować kolejnych ewangelizatorów³¹. Jezus uczynił swoich uczniów apostołami, ale apostołowie nigdy nie przestali być uczniami siedzącymi u stóp Mistrza i Nauczyciela³². Przedstawiliśmy założenia przewidziane do realizacji w trzecim etapie formacji. Niektóre z kursów przewidziane podczas formacji już powstały i są realizowane na całym świecie, lecz istnieją też te w fazie tworzenia. W związku z tym dostęp do nich obecnie jest niemożliwy, ale dzięki temu, że każdy z nich ma określony cel i rolę, można było umieścić je już w programie³³.

Program ten przynależy do formacji formatorów ewangelizatorów, czyli polega na kształtowaniu ewangelizatorów, którzy sami będą formować swoich następców. Chodzi o uzdolnienie ucznia do bycia apostołem, aby w swojej formacji, jak zauważa Dyrektorium ogólne o katechizacji, „jednoczył się z dążeniem Kościoła, który jako oblubienica, nieskazitelnie i w czystości docho- wuje wiary danej Oblubieńcowi, a jako matka i nauczycielka, chce przekazać Ewangelię w całej jej autentyczności, dostosowując do wszystkich kultur, grup wiekowych, sytuacji. Ta eklezjalność przekazywania Ewangelii przenika całą formację”³⁴. Ponieważ „Miłość Chrystusa przynagła nas” (2 Kor 5, 14), aby przyspieszyć kroku i na nowo zarzucić sieci w świecie zlaicyzowanym i odchodzącym od Boga, formacja nowych ewangelizatorów wydaje się sprawą

³⁰ J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 55.

³¹ J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 59.

³² J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 23.

³³ Informacje uzyskane w Biurze Krajowym SESA Polska w Stryżawie, podczas rozmowy z dyrektorem Krajowego Biura o. Krzysztofem Czerwionką CR, pasterzem Wspólnoty Chrystusa Zmartwychwstałego Galilea, Misjonarzem Miłosierdzia, członkiem pierwszego w Europie Zespołu ds. Nowej Ewangelizacji przy Konferencji Episkopatu Polski (19.04.2018).

³⁴ Kongregacja ds. Duchowieństwa, *Dyrektorium ogólne o katechizacji*, Poznań 2002, nr 236.

nadrzędną³⁵. Aby zatem naśladować Mistrza, potrzeba najpierw zapoznać się z Jego metodami, technikami nauczania i pedagogiką. Realizacja tej nowej metodologii wymaga otwartości na zmiany i bycia zdeterminowanym do głoszenia³⁶. Strategia Jezusa polegała na powołaniu uczniów, ukształtowaniu ich swoim Słowem i przykładem życia oraz uformowaniu ich, aby mogli przekazywać Dobrą Nowinę innym. Taki sposób zmusza do myślenia, działania i dynamizmu w działaniu³⁷. Autorzy programu SESA, uwzględniając to, że jest on skierowany do osób dorosłych, które niejednokrotnie mają trudności z przyswajaniem wiedzy, skonstruowali program zawierający pedagogię Jezusa, osiągnięcia współczesnej pedagogiki, androgiki, psychologii i całościowe spojrzenie na wizję człowieka osadzoną na antropologii biblijnej³⁸.

W programie tym stosuje się sześć zasad:

1. Zasada teologiczna Pawła z Tarsu – „Ja siałem, Apollos podlewał, lecz Bóg dał wzrost” (1 Kor 3);
2. Zasada ewangeliczna – „Uczcie się ode mnie”, Jezus jest zarówno Mistrzem, jak i nauką;
3. Zasada filozoficzna – „Nihil est in intellectu, quod non prius fuerit sensu” (nie ma nic w umyśle, jeśli wcześniej nie było tego w zmysłach);
4. Zasada profetyczna Jeremiasza – „i nie będą się musieli wzajemnie pouczać, wszyscy bowiem od najmniejszego do największego poznają Mnie” (Jr 31, 34);
5. Zasada pragmatyczna – nowe wino do nowych bukłaków, nowa mentalność;
6. Zasada pedagogiczna – nauczać (*ex ducere*).

Wszystkie kursy prowadzone są według wymienionych zasad. Strategia polega tutaj na wykorzystaniu istotnego czynnika pomnażania i nie chodzi tylko o ewangelizację, ale o kształtowanie nowych ewangelizatorów, o formację swoich następców – na wzór Pawła bądź Mojżesza. Jest to realna odpowiedź na Pawłowe wezwanie: „Ty więc, moje dziecko, to, co usłyszałeś ode mnie za pośrednictwem wielu świadków, przekaz wiarygodnym ludziom, którzy będą zdolni nauczać też innych” (2 Tm 2, 1–2)³⁹. Formacja ewangelizacyjna

³⁵ Nowa ewangelizacja potrzebuje nowych głosicieli Ewangelii, red. A. Wojtczak, Poznań 2001, s. 133.

³⁶ J. H. Prado Flores, *Nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji*, dz. cyt., s. 23–24.

³⁷ J. H. Prado Flores, *Formacja uczniów*, dz. cyt., s. 15–16.

³⁸ Por. P. Spyra, *Formacja ewangelizatorów w Międzynarodowej Szkole Ewangelizacji św. Andrzeja*, dz. cyt., s. 390.

³⁹ J. H. Prado Flores, *Projekt pastoralny Szkoły Świętego Andrzeja*, dz. cyt., s. 14.

to jednoczesna praca nad własnym rozwojem na kilku płaszczyznach – zarówno duchowej, prowadzącej do osobistego uświęcenia, jak również intelektualnej (zdobywanie i pogłębianie wiedzy, w celu zdobycia umiejętności potrzebnych do głoszenia Ewangelii)⁴⁰.

Podsumowanie

Reasumując, w obliczu „agresywnej promocji kultury postchrześcijańskiej, która ignoruje wiarę, Boga i wartości ewangeliczne, jest rzeczą oczywistą, że Kościół katolicki w Europie podejmuje bardziej niż dotąd intensywną posługę pastoralną oraz szuka nowych form docierania z Ewangelią do współczesnego człowieka⁴¹. Jan Paweł II wzywał do nowej ewangelizacji odnowionej w zapale duszpasterskim, metodach i środkach⁴². Odpowiedzią na to wezwanie i ówczesne potrzeby Kościoła może być program formacyjny realizowany przez Szkołę Ewangelizacji Świętego Andrzeja. Formacja duchowa i ludzka „stanowi fundament pełnego właściwego zaangażowania w ewangelizację, zarówno dla osób świeckich, duchownych, jak i konsekrowanych. Jej wymagania wyrastają z chrztu i skutkują powszechnym powołaniem do świętości, rozumianym jako upodobnianie się do Chrystusa (LG 40). Zakładają ponadto słuchanie i rozważanie słowa Bożego, świadomy i aktywny udział w liturgicznym i sakramentalnym życiu Kościoła, osobistą i wspólnotową modlitwę, pełnienie dzieł miłości i służbę innym⁴³.

Projekt pastoralny SESA ten właśnie aspekt formacji stawia na pierwszym miejscu. Jest to priorytet już od pierwszego etapu, w kolejnych pogłębiany i systematyzowany. Założenie całego programu to najpierw dynamiczny proces wzrastania ku dojrzałości chrześcijańskiej, aby następnie dowiedzieć się, jak ewangelizować – nie tylko, aby być ewangelizatorem, lecz szkolić również ewangelizatorów. W prostej i praktycznej formie uczestnik jest prowadzony przez etapy: „niezewangelizowany → ewangelizowany; zewangelizowany → ewangelizator; ewangelizator → formator ewangelizatorów⁴⁴.

⁴⁰ Por. W. Szlachetka, *Fenomen szkół nowej ewangelizacji*, Kraków 2011, s. 159.

⁴¹ M. Dziewiecki, *Komunikacja pastoralna*, Kraków 2005, s. 129.

⁴² M. Dziewiecki, *Komunikacja pastoralna*, dz. cyt., s. 129–130.

⁴³ P. Spyra, *Formacja ewangelizatorów w międzynarodowej szkole ewangelizacji św. Andrzeja*, dz. cyt., s. 120.

⁴⁴ Por. J. H. Prado Flores, *Projekt pastoralny Szkoły Świętego Andrzeja*, dz. cyt., s. 4–14.

Papież Franciszek podkreśla, że nowi ewangelizatorzy muszą poddać się permanentnej autoewangelizacji połączonej z osobistą formacją, bowiem – jak mówi: „wszyscy jesteśmy wezwani, by wzrastać jako ewangelizatorzy. Jednocześnie starajmy się o lepszą formację o pogłębienie naszej miłości i jaśniejsze świadectwo Ewangelii. W tym sensie wszyscy powinniśmy pozwolić, by inni ewangelizowali nas nieustannie”⁴⁵. Dzięki nastawieniu na czynnik pomnażania, czyli formację osób zdolnych do przekazania misji innym, program wyróżnia się z pośród innych, gdyż „pozwała to na większą skuteczność i owocność posługi podejmowanej w różnych środowiskach”⁴⁶. Pomimo iż większość kursów z trzeciego programu jest w fazie tworzenia, stanowi on integralną całość w zamyśle, w jakim został przygotowany. Wpisuje się w dzieło nowej ewangelizacji oraz w szeroką perspektywę programu duszpasterskiego Kościoła⁴⁷.

ABSTRAKT

Nowa ewangelizacja jest narzędziem potrzebnym do głoszenia Ewangelii Jezusa Chrystusa, tej samej, lecz nowej w zapale, metodzie oraz środkach. Idee Szkoły Ewangelizacji Świętego Andrzeja, które zostały ukazane, są praktyczną odpowiedzią na to wezwanie. Na treść artykułu składa się szczegółowa analiza całej wizji, metodologii oraz strategii Programu pastoralnego Szkoły Ewangelizacji. Uwzględniono jego rolę i troskę o podejmowanie wyzwań nowej ewangelizacji. Ukazano syntezę myśli metod, a także dokładny opis programu formacji. Nie bez podstaw wydaje się być nadzieja, że podjęte badania przyczynią się do pogłębienia dotychczasowej wiedzy, co mogłoby przyczynić się do wykorzystania powyżej przedstawionego programu do formacji nowych ewangelizatorów dla nowej ewangelizacji.

SŁOWA KLUCZOWE

ewangelizacja, ewangelizatorzy, program formacji

⁴⁵ EG 121.

⁴⁶ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 495.

⁴⁷ B. Biela, *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, dz. cyt., s. 495.

ABSTRACT**The program of formation of evangelizers in the School of Evangelization of St. Andrew's**

The new evangelization is an instrument needed to proclaim the Gospel of Jesus Christ, the same but new in zeal, method and means. The ideas of the School of St. Andrew's Evangelization, which have been presented, are a practical response to this call. The article consists of a detailed analysis of the whole vision, methodology and strategy of the pastoral program of the School of Evangelization. Its role and concern for taking up the challenges of the new evangelization has been taken into account. A synthesis of the thoughts of the methods was presented, as well as a detailed description of the formation program. The hope that the research undertaken will contribute to a deepening of the existing knowledge, which could contribute to the use of the above mentioned program, to the formation of new evangelizers for the new evangelization, is not without foundation.

KEYWORDS

evangelization, evangelizers, formation program

BIBLIOGRAFIA

- Benedykt XVI, *Homilia podczas Mszy św. na rozpoczęcie Synodu Biskupów*, „L'Osservatore Romano” (wyd. pol.) 33 (2012) nr 11 (347), s. 17.
- Biela B., *Szkoły nowej ewangelizacji w Polsce – zasady i sposoby działania*, w: *Nowa ewangelizacja wyzwaniem dla Kościoła w Polsce*, red. B. Biela, Katowice 2011, s. 453.
- Dziewiecki M., *Komunikacja pastoralna*, Kraków 2005.
- Franciszek, Posynodalna adhortacja apostolska *Ewangelii gaudium*, Watykan 2013.
- Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje*, Poznań 1986, s. 105–170.
- Lewek A., *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II*, t. 1, Katowice 1995.
- Lewek A., *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II*, t. 2, Katowice 1995.
- Mleczek W., *Nauka i świętość. Formacja kapłańska w myśli i działalności Zmartwychwstańców*, Kraków 2014.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych (Biblia Tysiąclecia)*, red. A. Jankowski, L. Stachowiak, T. Hergesel, K. Romaniuk, Poznań 2003⁵.
- Prado Flores J. H., *Formacja uczniów*, Łódź 1992.

- Prado Flores J. H., *Jan, formacja uczniów*, Stryszawa 2011.
- Prado Flores J. H., *Logistyka międzynarodowa*, Stryszawa 2014.
- Prado Flores J. H., *Nowi ewangelizatorzy dla Nowej Ewangelizacji*, Poznań 2013.
- Prado Flores J. H., *Projekt pastoralny Szkoły Świętego Andrzeja*, Stryszawa 2008.
- Prado Flores J. H., *Sekret Pawła: zawodnik Jezusa Chrystusa*, Łódź 1996.
- Spyra P., *Formacja ewangelizatorów Międzynarodowej Szkole Ewangelizacji św. Andrzeja*, Lublin 2016.
- Synod Biskupów, XIII Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne, *Nowa ewangelizacja dla przekazu wiary chrześcijańskiej. Lineamenta*, Watykan 2011, nr 22, http://www.vatican.va/roman_curia/synod/documents/rc_synod_doc_20110202_lineamenta-xiii-assembly_pl.html.
- Szlachetka W., *Fenomen szkół nowej ewangelizacji*, Kraków 2011.
- Widenka M., *Fenomen katolickich kerygmatycznych szkół nowej ewangelizacji*, „*Studia Pastoralne*” 6 (2010), s. 257–287.
- <http://evangelizacion.net/wp/curriculum-vitae/> (18.04.2018).
- <http://www.galilea.pl/sne/opis-kursow> (16.05.2018).